



א וועכנטליכע בלעטל ארויס געגעבן דורך בני אמונים

ובל מאמונים

פערל ווערטער איבער אמן און תפילה אין די פרשה

מאוצרות אמונים

פרויען האבן געדאוונט ביי די אריינגאנג פון די אהל מועד האט דער גר"ז געברענגט א ראי' אז אויך דער משכן ווערט גערעכנט פאר א פלאץ פון דאווענען. און אזוי קען מען זיך אויך אויפדרינגען פון דער לשון פון דער רמב"ם (תפילה א): "והכל יהיו מתפללין נכח המקדש בכל מקום שיהיה", ערקלערט דער "כסף משנה" (שם): "בכל מקום שיהיה המקדש: סיי ווען עס איז געווען אין מדבר, סיי ווען עס איז געווען אין גלגל, שילה, נוב און אין גבעון, סיי ווען ס'איז שוין געווען דער בית המקדש געבויעט", זעהט מען אז דער משכן ווערט גערעכנט פאר א מקום תפילה.

שעורי רמ"ד הלוי על התורה מ'קען צולייגן אז אזוי איז אויך געדרינגען פון דער מדרש (תנחומא במדבר ט): "ווען מ'איז געגאנגען חרוב מאכן דעם שטאט יריחו, האט יהושע זיי געזאגט: "ענק גייען זיך דארט אויפהאלטן אין לויף פון שבת, ענק זאלן זיך נישט דערווייטערן פון דער ארון מער פון צוויי טויזנט אמה אויף יעדע זייט, פארוואס? ענק זאלן קענען קומען דאווענען אקעגן דעם ארון אין שבת", זעהט מען אז דער משכן איז גערעכנט ווי א מקום תפילה.

דער בית המקדש השלישי - אין זכות פון תפילה

"אלה פקודי המשכן משכן העדת" (לח כא)
 "המשכן משכן שני פעמים, רמז למקדש שנתמשכן בשני הורבנין על עוונותיהן של ישראל" (רש"י)
 זאגט רבי מאיר'ל דזשיקובער:

דער ערשטער בית המקדש איז חרוב געווארן צוליב די עבירה פון ביטול תורה (ירושלמי תגינה א ז), און דעם בית שני האבן מיר אויך נישט זוכה געווען נאר נאך וואס מיר האבן מקבל געווען אויף אונז דעם עול תורה אין די צייטן פון אחשוורוש (שבת א ז), אבער צום בנין הבית השלישי וועלן מיר זוכה זיין אין זכות וואס מיר וועלן זיך מחזק זיין אין תפילה. או אויף דעם האט דער פסוק מרמז געווען אין דער לשון: 'אלה פקודי המשכן' - בגימטריה: 'קול תפילה', ד.מ. אז אין זכות פון 'קול תפילה' וועלן מיר זוכה זיין אויסגעלייזט ווערן און דערמאנט (מל' פקודי) ווערן מיט א ישועה מיטן אויפבו פונעם הבית השלישי במהרה בימינו אמן.

די דריי תפילות זענען מרומז אין 'משכן'

ביום החדש הראשון באחד לחדש תקים את משכן אהל מועד (מ א)
 זאגט רבי דוד אבוהצירא ה"ד פון די חכמים אין תפילת אלול וואס איז אין מאראקא:
 יעדן טאג האבן די אידן געדאוונט דריי מאל אקעגן דעם משכן (רמב"ם תפילה א ג), און דאס איז אויך מרומז אין די ווארט 'משכן': 'מש' זענען ר"ת: 'שחרית, מנחה, כן' איז בגימטריה ע' - ערבית.

פחת האהל'

בצלאל און די אנדערע ארבייטער פון די משכן, האט זיך זייער הארץ ערוועקט צו ברענגען נאך פאר די מלאכת המשכן, אז זיי האבן נישט געקענט אויפהערן. וועגן דעם כדי זיי זאלן אויפהערן צו ברענגען, האט משה באפוילן מ'זאל אויפהערן צו טוהן א מלאכה וועגן די משכן.

שפתי צדיקים' [לרצ"ה מרימנון] פקודי

רזי אמונים

מרכזי אמן בפרשה

די פארבינדונג צווישן שבת און 'אמן'

"אלה הדברים אשר צוה ה' לעשות אתם" (לה א)
 אין מסכת ברכות (בב ב) זאגן חז"ל: "גדול העונה אמן יותר מן המברך", און מ'קען עס טייטשן אזוי: ווייל 'אמן' איז ר"ת א-ל מלך נאמן' (שבת קט"ב), קומט אויס אז אין די צייט וואס דער מברך דערמאנט נאר: "א-ל מלך" (ביי די נוסח הברכה), דער וואס ענטפערט אמן לייגט צו דעם טיטול 'נאמן' וואס זיין באדייט איז - דער אויבשטער איז באגלייבט אויף אונז אז ער וועט אונז ווי שנעלער אויסלייזן אזוי ווי זיין צוזאג איז, און וועגן דעם איז דער מעלה פון דער וואס ענטפערט גרעסער פון דער וואס זאגט די ברכה.

אויך ווען די אידן זענען באפוילן געווארן איבער די מצוה פון שבת, אין אין דעם ציווי אריינגערעכנט דער חיוב צו גלייבן אין די גאולה - יום שכולו שבת, און וועגן דעם איז מרומז 'אמן' - וואס איז אויך א סימבאל אויף די אמונה צו די גאולה ווי אויבן דערמאנט - אין די ווערטער "אלה הדברים" - וואס איז בגימטריה 297 אזוי ווי די גימטריה פון די ווארט 'אמן' מיט זיין מילוי (אל"ף מ"ם נ"ז).

בת עין'

צי דער משכן ווערט גערעכנט ווי א 'מקום תפילה'

"במראת הצבאות אשר צבאו פתח אהל מועד" (לה ח)
 "במחזית נשיא דאתין לצללה בתרע משכן זמנא" (אונקלוס)
 דער בריסקער רב הגר"ז פרגעט א חקירה: עס איז קלאר אז דער בית המקדש האט אויך געדינט אויף א פלאץ פון דאווענען, און אזוי שטייט (ישעיה נז ז): "והביאותים אל הר קדשי ושפחתים בבית תפלתם...". אבער מ'דארף אריינטראכטן צי די משכן איז אויך אזוי געווען, אדער נאר דער בית המקדש? פון די ווערטער פון אונקלוס אויף דעם פסוק אז די

דער איסור פון מוחק ווען מ'טוהט תשובה

"ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי יהיה לכם קדש" (לה ב)
 א אינטערסאנטע שאלה האט אנגעפרעגט האדמו"ר רבי איציקל פון פשעווארסק פון דעם בעל 'דברי יואל': מיר טרעפן אין זוהר הקדוש (אחרי עה ב) אז די עבירות פון דער מענטש ווערן אויפגעשריבן אויף זיין שטערן, און דורך תשובה ווערן זיי אפגעמקט. לויט דעם, וויאזוי מעג מען שבת תשובה טוהן, מ'איז דאך עובר אויף מלאכת מוחק?

דער 'דברי יואל' האט אים געענטפערט בפשטות: די ניין און דרייסיג אבות מלאכות וואס מ'טאר טוהן אין שבת זענען נאר אזעלעכע מלאכות וואס זענען געווען ביי די מלאכת המשכן (שבת צו ב), און דארט האט מען זיך נישט באנוצט מיט אזא סארט שריפט.

אויף א אנדערע וועג האט עס פארענטפערט רבי שרגא פייבוש שנעבלג פון די לאנדאנער רבנים:

ביי די איסור 'מוחק' איז מען עובר נאר ווען מ'איז המוחק על מנת לכתוב (שבת עג א), און מחיקת עוונות פון דער וואס טוהט תשובה איז נישט 'על מנת לכתוב', ווייל דער רמב"ם שרייבט דאך (תשובה ב ב) אז איינס פון די תנאים פון תשובה איז: "יעידע עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא העולם".

ש"ת שרגא המאיר ח"א סימן ע

דער קול פון די הייליגע כלים

האט ערוועקט צו ברענגען נאך

"מרבנים העם להביא... ויצו משה ויעבירו קול במחנה לאמר איש ואשה אל יעשו עוד מלאכה לתרומת הקדש ויפלא העם מהביא" (לו ה-ו)

פארוואס האט משה רבינו אויסגערופן מ'זאל אויפהערן צו ארבעטן, און האט נישט געפאדערט מ'זאל אויפהערן צו ברענגען?

הרה"ק בעל 'אהוב ישראל' פון אפטא ענטפערט לויט א מעשה וואס איז פארגעקומען אין זיין שטאט:

אין די שטאט אפטא איז געווען א 'שמש' וואס זיין תפקיד איז געווען צו קלאפן אויף די טירן פון די אידן זיי צו וועקן אויף תפילת שחרית. דער איד איז שוין געווען אין פון דעסוועגן יעדער וואס האט געהערט די קלאפ האט זיך אויפגעכאפט פון זיין שלאף און איז באלד געלאפן אין שוהל. דער סוד פון די הצלחה פון דער שמש איז געווען זיין עלטערע יארן, די קלאפ איז געווען זייער א שוואכע, משמש זיין דעם רבי ר' שמעלקא פון ניקלעשבורג, און איז אליין אויך געווען א געוואלדיגער ריא שמים און זיין ארבעט האט ער געטוהן מיט א ברען און א חרדת קודש. אויך ביי די מלאכת המשכן, ווען דער פאלק האט געהערט די קלאפערן פון די ארבעט'ס כלים פון



"חברים כל ישראל ונאמר אמן..."

אין נאמען פון דער אר"י הקדוש ווערט געברענגט (שער הכוונות ענין ברכת השחר) אז פארן דאווענען דארף מען מקבל זיין אויף זיך די מצות עשה פון 'זאהבת לרעך כמוד' און ער זאל אייניקל האבן ליב צו האבן יעדן איד אזוי ווי זיך אליין. אויף די וואס זאגן די ברכות השחר צוזאמען אין שוהל, ווען איינער זאגט און דער אנדערער ענטפערט אמן, שרייבט דער הרמ"ע מפאנו (שו"ת, קט): "אין לך רעים אהובים יותר מאלו"

טייערער איד!
 דו קענסט יעדן טאג מקיים זיין, בפועל, די מצוה פון 'זאהבת לרעך כמוד' פארן דאווענען, הער אויס די ברכות פון דיין חבר און ענטפער נאך אים 'אמן', מיט דעם וועסטו אים מזכה זיין צו זאגן א מושלם'דיגע ברכה און דו וועסט מקיים זיין די מצוה פון 'זאהבת לרעך כמוד'.

ברכות השחר, אויפן קול, מיט כוונה, מיט א הברותא

קריאת שמע - די ערשטע קאפיטל 'ואהבת' (יא)

וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך

רבי אליעזר בן יעקב אומר: כל שיש לו תפילין בראשו ותפילין בזרועו וציצית בגדו ומזוזה בפתחו, הכל בחיזוק [איז ער פארזיכערט] שלא יחטא, שנאמר (קהל' ד י'): 'והחוט המשולש לא במהרה ינתק' (מנחות מג ב).

ביי די ענדע פון די קאפיטלען פון קריאת שמע, נאך וואס דער אויבשטער האט אונז באפוילן די מצוה פון תפילין, האט די תורה אונז אויך באפוילן די מצוה פון מזוזה: צו שרייבן די קאפיטלען פון קריאת שמע אויף א קלף און עס ארויף לייגן ביי יעדע אריינגאנג פון די הייזער (ש"ע י"ד רפה א; רמ"א שם רפז ב).

דער רמב"ם שרייבט אין ענדע פון הלכות מזוזה (ו ג): 'חייב אדם להזהר במזוזה, מפני שהיא חובת השם תמיד, וכל זמן שכינסו ויצאו פגעו ביהודי הכל שמו של הקדוש ברוך הוא, ויזכור אהבתו ויעור משנתו ושגיתו בהבלי הזמן, וידע שאין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים אלא ידיעת צור העולם ומיד הוא חוזר לדעתו והולך בדרכי מישרים'.

די ווערטער פונעם רמב"ם זענען געווען געוואוינט אויף די ליפן פון דער גאון רבי יחזקאל אברהמסקי, ווען ער האט עס נאכגעזאגט האט ער געוויינט מיט התרגשות און האט געזאגט: 'יעדע מאל ווען מ'גייט אריין צו ארויס פון דער הויז, נישט קיין אונטערשייד צוליב וואספארא סיבה, פלאגירן מיר געוויסע פלענער, אבער פאר אלעס דארפן מיר זיך אפשטעלן נעבן די מזוזה און געדענקען און אריינגעמען אז עס איז נישטא אז זאך וואס איז אויף אייביג - נאר די איינע זאך אז השי"ת איז חי וקיים אויף אייביג. די מזוזה שרייט צו אונז יעדן טאג עטליכע מאל אז מיר זאלן איינזחר'ן די ווערטער און אריינקריצן אין אונזער מוח! (פניני רבנו יחזקאל ח"א עמ' מט).

א וואונדערליכע ערצילונג ווערט דערצייילט אויף היה"ק דער רבי ר' ברוכל' פון מעזיבוש: איינמאל האט ער געדריקט אויף די בעט אינעם צימער פון זיין רבי, רבי פנחס קארצער, האט רבי פנחס געזאגט פאר זייער שטוב מענטשן: ענק וילן זעהן א אינטערסאנטער זאך. קומט אלע שטיין ארום די בעט פון רבי ברוך. ווען זיי האבן אזוי געטוהן האט רבי פנחס פארדעקט די מזוזה מיט זיין האנט, רבי ברוך'ל האט זיך אנגעהויבן צו שאקלען, ווי איינער וואס וויל אויפשטיין, ווען רבי פנחס האט אראפגענומען זיין האנט, איז ער ווייטער געשלאפן רואיג. אזוי האט רבי פנחס געטוהן עטליכע מאל, נאכדעם האט ער זיך גערופן: 'ועדת ווי שטארק איז די דביקות פון דער רבי ר' ברוכל, אפילו ווען ער שלאפט איז ער איין מינוט נישט מסת' דעת פון זיין דביקות אין השי"ת (סיפורי חסידים ואתחנן).

די שכר פון די מצוה פון מזוזה

די שכר פון די מצוה איז זייער גרויס, און דער וואס גיט שטארק אכטונג אויף דעם, איז פארזיכערט ווייל עס איז פאר אים און פאר זיינע קינדער, מיט עס שטייט די דעם: 'למען ירבו מיכם' (ש"ע י"ד רפה א). פון דעסוועגן זאל א מענטש נישט אינזן האבן ביים לייגן די מזוזה צוליב דעם, עס זאל אים אכטונג געבן אדער כדי צו באקומען שכר, נאר כדי ער זאל מקיים זיין די מצוה פונעם באשעפער (כ ש"י ח' שנה ב' כי תבוא א).

אין יעדער הויז ווען עס איז דא א מזוזה ווי עס דארף צו זיין קען דארט נישט קיין שום מזיק געוועליגן (דרכי משה י"ד רפז ב בשם המרדכי). נאך שרייבט דער ט"ז (י"ד רפז ד): 'יעדע וואס האט אין זיין הארץ ידאט אלקים און וויל זיצן רואיג און נישט ציטערן פון שלעכטע רוחות ח"ו, זאל ער לייגן א מזוזה אויף יעדע טיר'.

א שיינער רמז אויף דעם שטייט צו זעהן הקדוש (ח'א דף ש ב): 'מזוזת' זענען אמתיות ז' מות - אז עס לאזט נישט פאר קיין משחית שלעכטס טוהן און ער ריקט זיך אוועק פון זיין טיר. און אזוי האט א אונקלוס וואו געטייטשט אין מסכת עבודה זרה (א ב) דעם פסוק: 'ה' שְׁמֹרָה' (תהלים קכא ה) - דער מענטש שלאפט אויף זיין בעט אינעווייניג און דער אויבשטער גיט אים אכטונג פון אינדריסן דורך די מזוזה.

אין ירושלמי (פאה א א) ווערט געברענגט א מעשה

מיט רבינו הקדוש: איינמאל האט איינער פון די חשובע שרים פון רויס געשיקט פאר רבינו הקדוש זייער א טייערע דיאמאנט, און רבינו הקדוש האט אים צוריק געשיקט א מזוזה. ווען דער שר האט זיך אפגערעדט: איך האב געשיקט פאר דיר די טייערסטע זאך אויף דער וועלט, און דו האסט מיר געשיקט א זאך וואס זיין ווערט איז ווייניג... האט רבי געזאגט: דו זאלסט וויסן אז מ'יין גאנצע פארמעגן און ד'יין פארמעגן האבן נישט דו ווערט פון די מזוזה, און נישט נאר דו, דו האסט מיר געשיקט א זאך וואס איך דארף עס אכטונג געבן, און איך האב דיר געשיקט א זאך וואס דו קענסט שלאפן און דאס גיט אויף די רי אכטונג.

דער מהר"ל דיסקין איז געווען געוואוינט ארויסקייטן שליחים איבערקוקן די מזוזות פון די ירושלים'מער איינוואוינער, ווען זייער געהאלט האט ער באצאלט פון די 'בית התומים' קאסע וואס ער האט אויפגעשטעלט. ווען זיינע נאנטע האבן אים געפרעגט דערויף האט ער געענטפערט: עס איז ריכטיג איך זאל דאס באצאלן פון די געלט פון דער מוסד, ווייל עס שטייט אין תורה אויף די מזוזה: 'למען ירבו מיכם', קומט אויס אז דורך מקיים זיין די מצוה ווי עס דארף צו זיין וועלן פארווייניגערט ווערן די יתומים אויף דער וועלט, ממילא וועט דער מוסד האבן ווייניגער הצוצאות (אוצרות הדיעות' ח"ב עמ' שפא).

לייגן די האנט אויף די מזוזה

מנהג ישראל איז ווען מען גייט ארויס פון שטוב לייגט מען די האנט אויף די מזוזה און מ'זאגט: 'ה' ישמר צאתי ובואי מעתה ועד עולם', אזוי אויך לייגט מען די האנט אויף די מזוזה איינקומענדיג אין הויז (רמ"א י"ד רפה ב).

א יונגערמאן איז אמאל געגאנגען צום 'חתם סופר' און אים געבעהטן אז ער וויל באקומען א גיטש הוראה, ווען ער איז אריין אין צימער האט ער נישט געקישט די מזוזה, דער חתם סופר האט זיך אין הארץ געוואונדערט אויף דעם, אבער ער האט אים דן געווען ל'כ זכות, קען זיין אז נאר יעצט האט אזוי פאסירט, וועגן דעם האט ער אים געזאגט: קום מארגן נאכאמאל, אויפצומארגנס האט ער ווידער נישט געקישט די מזוזה, און דער חתם סופר האט אים נאכאמאל אפגעשטיפט אויף מארגן. ווען דעם דריטן טאג האט ער ווידער נישט געקישט די מזוזה, האט דער חתם סופר אים געזאגט: דריי מאל האב איך זיך געזעהן ווי דו גייסט ארויס נישט אריין אין מ'יין צימער אויך קיינמאל אייסט נישט געלייגט דין האנט אויף די מזוזה, ביסטו נישט רואי צו זיין א רב! (אוצרות ההלכה' - מזוזה עמ' 153)

עס האט דערצייילט דער מגיד רבי שלום שוואדראן זצ"ל: אין מ'יין יונגסטעס באגלייט דעם אלטן משיב פון חברון, רבי לייב חסמאן זצ"ל, מיר זענען ארויס פונעם בנין פון די ישיבה אין די חגי גאס און איך בין אים נאכגעגאנגען מיט ידאט כבוד, נאך ארום הונדערט מעטער האט דער משיב זיך פלוצלינג אפגעשטעלט און איז צוריק און זיינע פוס טריט, ער איז געגאנגען שטייט ביז ער איז אנגעקומען צו די אריינגאנג פון די ישיבה, דארט, אויף די שוועל פון די טיר האט ער אויפגעהויבן זיין האנט און עס ארויפגעלייגט אויף די מזוזה מיט א ברעך, נאכדעם האט ער זיך אפגעדרייט אהיים - צו גיין. דער משיב האט פארגעסן ארויפלייגן זיין האנט אויף די מזוזה, און וועגן דעם איז ער צוריק! (קול חובבי' 292)

די מזוזה פון די טיר - די פלאך פון תפילה

דער 'בן איש חי' שרייבט (ש"ב כי תבוא א): ארויסגענדיג פון שטוב זאל ער לייגן זיין האנט אויף די מזוזה און ער זאל זאגן: 'ה' ישמר צאתי ובואי לחיים טובים ולשלום מעתה ועד עולם, אל-שד' - יברך אותי ויתן לי רחמים' (וראה בקיצור שולחן ערוך א י כז), און מ'חידדי' ברענגט אז דער אר"י ז"ל האט זיך געפרעט צו לייגן די פינגער 'אמה' אויף דער שם 'ש-ד-ג' וואס מ'פירט זיך צו שרייבן אין אינדריסן צווישן די פרשה פון 'שמע' און 'היה', און דעמאלטס האט ער געזאגט צום אויבערשטן ער זאל אים ארטעווען ער דעם יצר הרע (בכ"י יוסף י"ד רפה ד).

דער שרויף איז ארויס ווען דער מויל האט זיך פארמאכט

ערס איז באקאנט פאר יעדן ווי ווייט האט האדמו"ר רבי שמעון נתן נטע בידערמאן זי"ע פון עלוב מקדיש געווען אויף די זאבער זינד פון רעדן ביים דאווענען. אין זיין בית המדרש האט ער געהייסן אויסקריצן דעם איסור אויפן ארון קודש, און האט שטענדיג מעורר געווען זיינע חסידים אויף דעם.

סאך פון זיינע חסידים און פון די וואס האבן צוגעהערט צו זיינע ווערטער און עס איינגענומען האבן דורך דעם געזעהן גרויסע ישיעות, אזוי ווי ביי אונזער ערצילונג:

דער גרודנער פון דער בארער וואס איז געהערט געווארן אין דער הויז פון פאמיליע ב. אין די שטאט ביתר עלית, האט צוגעברענגט אז די גאנצע פאמיליע איז געקומען מיטהאלטן, אלע האבן זיך צוזאם גענומען, פון גרויס ביז קליין און מיט נייעריגקייט האבן זיי געקוקט אויף זייער טאטע, איז עס זיין א קלייניקייט, זייער טאטע לייגט ארויף א פאלצע...

ווען די שרויפן זענען אין זיין מויל, אזוי ווי די אלע בעלי מלאכה, האט ער זיך נישט געקענט אפהאלטן, און די שמחה איז געווען בין הימל...

קייער האט נישט אויפגעפאסט אויף דעם קליינעם מושי'ן אין עלטער פון א יאר מיט האלב וואס איז ארום געקראכן, ער האט זיך אינטערעסירט אין עס קומט פאר, און האט זיך אריינגעשטיפט צווישן זיינע ברודער צו קענען זעהן זיין טאטע, אבער צו דעם שלעכטן מול האט ער מיט זיך נייעריגקייט געטוהן א מסוכנדיגע זאך...

נאר ווען דער פאטער האט געענדיגט אריינשרויפן דעם לעצטן פרעסט אויף דער פאלצע איז געשטאנען פסטעט, און זיין פלאץ, האט איינער פון די קינדער זיך צייט געמאכט צו קוקן אויף דעם קליינער ברודער, און פלוצלינג איז ער אויפגעצייטערט געווארן ווען ער האט אפגעקוקט ווי דער קליינער ווערט דערשטיקט און האט זיך געוואונט אויף א שרעקליכן אופן א קיין אויפהער.

דער גרויסער יונגל האט מיט שרעק געשריגן און האט אויפגעטרעט זיין פאטער וואס האט נישט געווארט אין מינוט, ער האט באלד באשטעלט א אמבולאנס און זייער שנעל האט ער זיך געפליען ווי ער פליט צו די קיטונג פון די 'הדסה עין כרם' שפיטאל אין ירושלים ווען זיין מויל הערט נישט אויף צו מורמלען קאפיטלעך תהלים.

גענומענדיג אין שפיטאל האט מען אקטיוו געווארט אויף א עקס. רעי, דארט איז קלאר געווארן אז ווי עס קוקט אויס האט דער קינד געוואלט נאכמאכן זיין פאטער, האט ער אריינגעלייגט א שרויף אין זיין מויל און עס אראפגעלייגט. דער שרויף געפנט זיך יעצט אין זיינע קישקעס אויף א מסוכנדיגע פלאץ, און ווי שנעלער מוז מען עס ארויסנעמען בעפאר עס וועט שטיקן אין די איידעלע גלידער אין די בויך.

א גרופע פון גרויסע פראפעסארן האבן זיך שנעל צוזאם גענומען זיך צו באדאכטן, ווען עס איז געבליבן די באשלוס אז מ'מוז שוין אפערירן, א שווערער און א קאמפלעקסירטע אפעראציע, ווי מ'וועט דארפן עפענען די בויך און אזוי ארויס נעמען דעם שרויף. וויבאלד די אפעראציע איז פארבינדן מיט נישט קיין קליינער רויקע, און די ערהויטן האט דער געווענער פאטער געטוהן וואס זייער ערליכער און טוהט; זיין אוועק געשטעלט איז א שטילע ווינקל און האט געדאוונט פון טיפן הארץ מיזאל נישט דארפן צוקומען צו די אפעראציע און די שרויף צוקומען אויף א נאטורליכן אופן.

נאכן ענדיגן זיין געריטע תפילה האט ער זיך געוואונדן צו די דאקטורים און געבעהטן זיי זאלן ווארטן אביסל, אפשר וועט דער